

ת"פ 5752/07/15 - מדינת ישראל נגד דני גרינברג

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 5752-07-15 מדינת ישראל נ' גרינברג

בפני	כב' סגנית הנשיא, השופטת פנינה ארגמן
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	דני גרינברג

החלטה

הנאשם הוא חבר מושב בת-שלמה, ומחזיק בשטח של כעשרים דונם מתוך חלקה 10 בגוש 12023 סמוך לבת שלמה (להלן - "המקרקעין"), שהם קרקע חקלאית מוכרזת מיום 30.11.1987. כתב האישום כנגד הנאשם מחולק לשלושה אישומים:

האישום הראשון מייחס לנאשם עבירה של אי קיום צו שיפוטי (על פי סעיף 201 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965), בגין אי קיום צו הריסה של 18 מבנים במקרקעין, שניתן בתאריך 31.1.08 בת"פ 4475/04 בבית משפט השלום בחיפה. משלא ביצע הנאשם את צו ההריסה, הרסה המאשימה את מרבית המבנים בתאריך 23.8.09.

האישום השני מייחס לנאשם עבירה של שימוש חורג ללא היתר כדין (על פי סעיף 204 (א) לחוק הנ"ל), במבנים שונים במקרקעין, שהעבירה בגין בנייתם כבר התיישנה.

האישום השלישי מייחס לנאשם עבירה של בנייה ושימוש ללא היתר בקרקע חקלאית ובניגוד לתוכנית (גם היא על פי סעיף 204 (א) לחוק הנ"ל), וזאת בגין מבנים שהקים בין השנים 2009-2013, לאחר שבוצע צו ההריסה כאמור באישום הראשון.

הנאשם כפר בכל עובדות כתב האישום, פרט לכך שהוא המחזיק במקרקעין.

המאשימה הביאה מספר עדים להוכחת האישומים שפורטו לעיל; העד העיקרי הוא אלון בראונשטיין, עובד ביחידה הארצית לאכיפת דיני התכנון והבנייה, שהיה בין מבצעי ההריסה בחודש אוגוסט 2009, וביצע את החקירה בנוגע לכל המבנים שהוקמו לאחר ההריסה. הוגשה שורה ארוכה של מסמכים מתיק החקירה - מזכרים, צילומי אוויר וצילומים רגילים של המקרקעין והמבנים שעליה בזמנים שונים, כתב האישום וגזר הדין בת.פ. 4475/04. עוד העידו מפקח בנייה,

בודקת תוכניות בלשכת התכנון מחוז חיפה, החתומה על תע"צ המפרט את המצב התכנוני של המקרקעין, יו"ר ועד אגודת החקלאי בת-שלמה, וכן מזכירת האגודה.

לאחר תום שמיעת ראיות המאשימה, בדיון מיום 6.12.17, ביקש ב"כ הנאשם לטעון שאין מקום להשיב לאשמה. הוריתי לצדדים להגיש טענותיהם בכתב, תוך הדגשה שלביסוס הטענות יש להפנות באופן מסודר לראיות שהוצגו.

ב"כ הנאשם הגיש, בניגוד להחלטתי, "סיכומים" קצרצרים בהם הוא טוען את הטענות הבאות:

בנוגע לאישום הראשון, המקרקעין המצוינים בכתב האישום בת.פ. 4475/04 אינם המקרקעין של הנאשם, משום שמספר הגוש הרשום שם הוא 20023 (במקום 12023). לפיכך צו ההריסה בטעות יסודו, ואי-קיומו אינו יכול להוות עבירה של אי-קיום צו שיפוטי.

בנוגע לאישום השני נטענו שלוש טענות: האחת, שבראיות שהוגשו אין כדי להוכיח כל שימוש במבנים המפורטים באישום זה; השנייה, שבגזר הדין בת.פ. 4475/04 נקבע שאין מקום לאסור את השימוש במבנים; והשלישית, שהמקרקעין מיועדים לשימוש חקלאי, וגם כל הפריטים המתוארים בכתב האישום נועדו לשימוש חקלאי.

בנוגע לאישום השלישי נטען, כי העבירה של בניית המבנים בין השנים 2009-2010 התיישנה לאחר 5 שנים (בשנת 2015). באשר לשימוש במבנים, נטענו אותן טענות כמצוין לעיל באישום השני.

המשיבה השיבה תשובה מפורטת, שזו תמציתה:

באשר לאישום הראשון, אכן נפלה טעות סופר במספר הגוש בכתב האישום נשוא צו ההריסה בת.פ. 4475/04. מדובר בטעות הקלדה, ולא טעות במספר הגוש, שכן, לא קיים כלל גוש שמספרו 20023. שני הצדדים לא שמו לב לטעות כאשר התיק התנהל בערכאה הראשונה ובערכאת הערעור, והיה ברור כל העת שמדובר בחלקה של הנאשם. לא הייתה מחלוקת שהמבנים המפורטים בכתב האישום בתיק הנ"ל היו קיימים בחלקתו של הנאשם, והוא השתמש בהם. לפיכך, טעות הסופר אינה פוגמת בצו ההריסה במידה ההופכת אותו לבטל מעיקרו. ב"כ המאשימה הפנתה לסוגייה דומה שעלתה בת"פ (עכו) 7471/99 מ"י נ' שחאדה, שם נקבע שטעות במספר תעודת זהות של נאשם היא טעות טכנית, וכי ההליכים שנוהלו כנגד הנאשם היו תקינים. עוד הפנתה ב"כ המאשימה לסעיף 238 לחוק סדר הדין הפלילי, כמקור לסמכות לתקן פגמים שנפלו בעריכת מסמך לפי חוק זה. ולבסוף הפנתה ב"כ המאשימה להחלטה שניתנה בתביעה נזיקית שהגיש הנאשם נגד מדינת ישראל בגין ביצוע ההריסה (ת"א 3213-01-10). התביעה הוגשה בטענה שהמדינה לא הסתפקה בהריסת המבנים שבכתב האישום, אלא הרסה מבנים נוספים שהיו בהיתר. כחמש שנים לאחר הגשת התביעה גילה הנאשם את הטעות במספר הגוש, וביקש בעקבות זאת לתקן את כתב התביעה, ולהוסיף טענה לפיה צו ההריסה לא היה חוקי עקב הטעות. הבקשה נדחתה על ידי כב' השופטת אספרנצה אלון, בנימוק שלכל היותר נפל פגם בכינויים של המבנים, ולא בזיהויים (ההחלטה צורפה לתגובה). החלטה זו לטענת המאשימה, יפה גם לענייננו.

באשר לאישום השני, הפנתה המאשימה ל-2/ת - התע"צ של לשכת התכנון, לפיה מדובר במקרקעין שייעודם חקלאי. העדה החתומה על התע"צ אף הרחיבה בעדותה, והעידה שהנאשם הגיש בקשה להיתר ולגליזציה של מבנים קיימים,

והבקשה נדחתה בסופו של דבר. לטענת ב"כ המאשימה, כאשר אדם מגיש בקשה ללגליזציה, המשמעות היא שהוא מבקש להכשיר בדיעבד מבנים שאין להם היתר. אין מחלוקת על כך שלנאשם לא היה היתר, פרט להיתר משנת 1983. בית המשפט העליון קבע לא אחת - למשל, ברע"פ 924/08 **גוטליב נ' מ"י** - ששימוש הוא חוקי כאשר הוא נעשה במבנה חוקי, ומתאים למטרה שהותרה לשימוש באותו מבנה. כלומר, שימוש שנעשה במבנים שאין להם היתר הוא שימוש חורג, גם אם הוא תואם לתוכנית החלה במקום. מעבר לכך, בחלק מהמבנים השימוש הוא חורג גם בשל טיבו. למשל, השימוש במבנים 7' א' ו- 7' ב' הוא למגורים (כפי שניתן לראות ב- ת/15 ו- ת/22); ארבע המכולות משמשות לאחסון חפצים וכלים שונים (ת/8 ו- ת/15). השימוש במבנה מס' 6 הוא לאחסון של רהיטים שונים (ת/12, ת/15).

באשר לאישום השלישי, ראשית, לא חלה התיישנות. החקירה החלה 3 ימים לאחר ביצוע ההריסה, ונמשכה לפחות עד 30/10/13 (ב"כ המאשימה מפנה ל- ת/27 - מזכר המתאר ניסיון נוסף לזמן את הנאשם לעדות). החקירה התמשכה בשל העובדה שכל העת נוספו מבנים חדשים, ובשל הניסיונות החוזרים, שלא צלחו, לזמן את הנאשם למסור עדות. לפיכך "מירוץ ההתיישנות" החל בתאריך 1/11/13, ולא הסתיים טרם הגשת כתב האישום. לגופו של אישום הפנתה ב"כ המאשימה לצילום ת/6, המתעד את המקרקעין זמן קצר לאחר ביצוע צו ההריסה, בהשוואה לדו"חות מאוחרים יותר של החוקר בראונשטיין, המצביעים על מבנים חדשים שנבנו. בדו"חות ניתן לראות לא רק את המבנים, אלא גם את השימושים השונים בהם (ת/7, ת/8, ת/12, ת/18, ת/19, ת/24, ת/25 ו- ת/26).

דין והכרעה

סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, קובע כדלקמן:

"נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את הנאשם - בין על פי טענת הנאשם ובין מיזמתו - לאחר שנתן לתובע להשמיע את דברו בעניין".

מהו אותו היעדר-הוכחה-לכאורה, בו עוסק הסעיף הנ"ל?

ההלכה בנוגע לרמת הראיות הנדרשת בסוף פרשת התביעה, המחייבת את הנאשם להשיב לאשמה, נקבעה לפני שנים ארוכות בע"פ 732/76 **מ"י נ' כחלון**, פ"ד לב(1) 179 (ור' גם ע"פ 405/80 **מ"י נ' שדמי**, פ"ד לה(2), 757), והיא לא השתנתה עד ימינו-אנו. כב' השופט שמגר, בעניין כחלון (לעיל), סיכם את ההלכה בזו הלשון:

"בית-המשפט לא יטה אופן קשבת לטענה שלפיה אין להשיב לאשמה אם הובאו ראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה שפרטיה הובאו בכתב-האישום. ראיות בסיסיות לעניין זה אין משמען כאמור ראיות שמשקלן והיקפן מאפשר הרשעה על אתר, אלא כדברי בית-המשפט העליון, ב-ע"פ 28/49... ראיות במידה היוצרת אותה מערכת הוכחות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת ראיות (להבדיל מנטל השכנוע) מן התביעה לנאשם".

ראשית אציין, שראוי היה לדחות את בקשת ב"כ הנאשם על הסף, בשל האופן הכוללני בה נוסחה, בלא הנמקה מספקת ובלא הפניה לראיות בתיק - בניגוד מוחלט להנחיית המפורשת. למרות האמור, לאחר שקראתי את תגובתה המפורטת

של ב"כ המאשימה, החלטתי לדחות את הבקשה לגופה. אני קובעת שראיות המאשימה, בנוגע לכל שלושת האישומים, עולות על הרמה הנדרשת של "ראיות בסיסיות" כאמור, ומעבירות את נטל הבאת הראיות לנאשם.

אלה נימוקי החלטתי:

אישום ראשון - הנאשם לא חלק על כך שלא הרס את המבנים בהתאם לצו ההריסה בת"פ 4475/04, אלא טען שלא היה עליו לקיימו, משום שמספר הגוש הרשום בכתב האישום שונה ממספר הגוש במקרקעין שלו. ב"כ הנאשם לא תמך טענתו בפסיקה מתאימה, לפיה טעות שכזו הופכת את הצו לבטל מעיקרו, ואף לא ציין שהעלה טענה זזה במסגרת תביעה שהגיש נגד המדינה בשל ביצוע צו ההריסה, והטענה נדחתה. כב' השופטת אספרנצה אלון, בדחותה את הבקשה, קבעה:

"הטעות במספר הגוש היא טעות סופר ששני הצדדים לא שמו לה אליה, אך לשניהם היה ברור שמדובר באותם מבנים. לשון אחרת, לא היה כל ספק באשר לזיהוי המבנים; מה גם שמספר הגוש השגוי אינו בנמצא כלל. לאורך כל ההליכים, יש לומר הרבים, היה מודע גרינברג באופן אקטיבי כי מדובר במבנים בגוש 12023, למרות טעות הסופר שם. לא נגרם לו כל עיוות דין מההכרעה שהפכה לחלוטה, כי המדינה פעלה כדין בהריסת המבנים" (ר' עמ' 3 להחלטה בת"א 3213-01-10, מיום 23/11/15).

אוסף, שהנאשם אף לא טען שהסיבה בגינה נמנע מלהרוס את המבנים היא הטעות בצו (והוא אינו יכול לטעון זאת, שהרי הוא עצמו גילה את הטעות שנים ארוכות לאחר מתן הצו). מכל הנימוקים הנ"ל אני קובעת, נכון לשלב זה של הבאת הראיות, שמדובר בטעות טכנית שאינה פוגמת בחוקיות הצו, ועל הנאשם להשיב לאשמה.

אישומים שני ושלישי - אין יסוד לטענת ב"כ הנאשם שלא הונחו ראיות לשימוש שעשה הנאשם במבנים המצוינים באישומים אלה. רק לצורך ההדגמה, המזכרים והצילומים ת/12, ת/15, ו- ת/22 מתארים ומתעדים את השימוש במבנים 4-3, 7ב', 6, ו-12 (נשוא אישום 2) וכן 1-2, 7א', 11, ו-13 (נשוא אישום 3). העובדה שחלק מהשימושים הם לצרכים חקלאיים, בהתאם ליעוד המקרקעין (על פי ת/2), אין בה ולא כלום, כל עוד לא הצביע הנאשם על היתר חוקי למבנים. מה גם, כפי שצינה ב"כ המאשימה, שבחלק מהמבנים השימוש אינו חקלאי כלל - שימוש למגורים או לאחסון כללי.

אני דוחה את טענת ההתיישנות בנוגע לבניית המבנים שבאישום השלישי, משום שהחקירה נמשכה כמעט עד סוף שנת 2013, בין היתר, בשל חוסר שיתוף הפעולה של הנאשם, והעובדה שהוא המשיך כל העת לבנות מבנים נוספים. כתב האישום הוגש כשנתיים לאחר מכן, בטרם חלפה תקופה בת 5 שנים. לגופו של עניין, הוגשו ראיות מספיקות לעצם העובדה שהנאשם המשיך לבנות מבנים נוספים לאחר ביצוע צו ההריסה, כמפורט בתגובת המאשימה, והנאשם אף לא טרח להכחיש זאת.

בנוגע לאמור בגזר הדין בת.פ. 4475/04, אשר ב"כ הנאשם מנסה להיאחז בו, כביכול נקבע שם שהשימוש במבנים אינו אסור - מדובר בטענת סרק. השופט דחה את ביצוע הצו בשנה, וקבע שבמהלך אותה שנה אין הוא אוסר את השימוש

במבנים. הניסיון להחיל מילים אלה על תקופה שלאחר ביצוע צו ההריסה על ידי המדינה, ולאחר שהנאשם בנה מבנים חדשים ללא היתר, לא יצלח.

לפיכך, על הנאשם להשיב לאשמה.

נקבע לשמיעת פרשת הגנה ליום 31.5.18 שעה 9:00.

המזכירות תעביר את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ג' ניסן תשע"ח, 19 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.